



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Ústí nad Orlicí rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Dagmar Kalouskovou jako samosoudkyní ve věci péče **o nezletilého** [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupeného Městským úřadem Ústí nad Orlicí jako opatrovníkem, syna Lucie [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted] a Karla [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], – **o svěření do péče a určení výživného**

t a k t o :

- I. Nezletilý [redacted] se svěřuje do **péče matky**. Otec je povinen počínaje 1.9.2016 přispívat na výživu nezletilého [redacted] částkou **3.000 Kč** měsíčně splatnou do rukou matky vždy do 15. dne v měsíci.

Nedoplatek výživného za období od 1.9.2016 do 31.10.2016 ve výši 1.000 Kč je otec povinen zaplatit do rukou matky do 30.11.2016.

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Matka podala návrh na svěření syna do její péče, navrhla otci stanovit výživné od září 2016 s tím, že rodiče žili ve společné domácnosti od září 2013 a z partnerského soužití se narodil 10.6.2015 nezletilý Karel a společné soužití bylo ukončeno 16.8.2016.

Otec s návrhem souhlasil.

Z výpovědi matky jako účastnice řízení soud zjistil, že vybavičku pro dítě rodiče pořizovali společně. Od zániku společné domácnosti každý měsíc otec posílá 2.500 Kč. Matka nemá jiných vyživovacích povinností než k synovi, kterému podává sunar, za který měsíčně vynaloží 1.000 Kč, za pleny 800 Kč.

Z výpovědi otce jako účastníka řízení soud zjistil, že nemá jiných vyživovacích povinností. Od zániku společné domácnosti se na potřebách syna podílel, v srpnu matce předal 3.000 Kč, což matka potvrdila a dále platí 2.500 Kč měsíčně. Předchozího dne přivezl synovi masť, kterou potřeboval. Otec odhaduje svůj čistý měsíční příjem minimálně na 20.000 Kč.

Ze zprávy opatrovníka soud zjistil, že rodiče nežijí ve společné domácnosti, matka bydlí u prarodičů, kde má k dispozici jednu místnost, která byla shledána v pořádku a čistotě. Opatrovník navrhl nezletilého svěřit do péče matky, otcí stanovit výživné ve výši 3.000 Kč měsíčně.

Z listinných důkazů soud zjistil, že matka je od května 2016 odkázána na rodičovský příspěvek ve výši 3.800 Kč (Úřad práce ČR). Ze zprávy Finančního úřadu pro Pardubický kraj, Územní pracoviště [redacted] soud zjistil, že za rok 2015 příjmy otce z podnikání činily 418.735 Kč, výdaje 361.940 Kč a základ daně 56.795 Kč.

Z provedeného dokazování soud vzal za prokázané, že rodiče společně nepečují a nevyživují dítě od srpna 2016. K návrhu všech účastníků potvrdil soud faktický stav a nezletilého svěřil do péče matky (§ 908 o.z.). Vycházeje z potřeb nezletilého, které odpovídají věku, z příjmu rodičů, pak soud považoval za přiměřené výživné 3.000 Kč v souladu s návrhem opatrovníka (§ 913, § 915 o.z.). Otcí nic nebrání nad rámec soudem stanoveného výživného se podílet na potřebách dítěte.

Nedoplatek výživného za období za měsíce září, říjen ve výši 1.000 Kč soud uložil otcí zaplatit do 30.11.2016 (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

Výrok o náhradě nákladů řízení soud učinil dle § 23 z.ř.s. tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, trojmo, prostřednictvím zdejšího soudu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích.

Soud nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty až do výše 50.000 Kč proti tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí o péči o nezletilé dítě a o úpravě styku (§ 502 z.ř.s.).

Zůstane-li postup soudu dle § 502 z.ř.s. bezvýsledný nebo je-li po zahájení řízení z okolností případu zřejmé, že by tento postup zjevně nevedl ke splnění povinnosti, soud nařídí výkon rozhodnutí odnětím dítěte proti tomu, kdo si neplní povinnost danou tímto rozhodnutím (§ 504 z.ř.s.).

Nebude-li vyživovací povinnost stanovena tímto rozsudkem plněna dobrovolně, lze se jejího splnění domoci návrhem na výkon rozhodnutí.

V Ústí nad Orlicí dne 20. října 2016

JUDr. Dagmar Kalousková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Lorencová



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Ústí nad Orlicí rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Jarmilou Kulhavou jako samosoudkyní ve věci péče o **nezl. ██████████, nar. ██████████**, bytem Lanškroun, Wolkerova 109, zastoupeného Městským úřadem v Lanškrouně jako opatrovníkem, syna Mgr. ██████████, nar. ██████████, bytem ██████████, zastoupené JUDr. Karlem Hubálkem, advokátem v Žamberku, 28. října 160, a ██████████, nar. ██████████, bytem ██████████, zastoupeném Mgr. Leonou Polákovou, advokátkou v Pardubicích, Třída Míru 450 **o změnu péče**

takto:

I. Rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 5.5.2014 č.j. 19 P 39/2014-28, kterým byly upraveny poměry nezl. ██████████ pro dobu po rozvodu manželství jeho rodičů **se mění takto:**

1. Nezl. ██████████ se svěřuje do péče otce vždy od 17:00 hod. pátku každého lichého týdne do 17:00 hod. pátku každého sudého týdne.

Nezl. ██████████ se svěřuje do péče matky vždy od 17:00 hod. pátku každého sudého týdne do 17:00 hod. pátku každého lichého týdne.

Přebírající rodič je povinen dítě k výkonu střídavé péče převzít v bydlišti předávajícího rodiče.

Předávající rodič je povinen dítě přebírajícímu rodiči řádně vydat.

2. Otec je povinen přispívat na výživu nezl. ██████████ od 1.4.2017 částkou 1.500 Kč měsíčně předem vždy do 5. dne v měsíci k rukám matky.

3. Matka je povinna přispívat na výživu nezl. ██████████ od 1.4.2017 částkou 800 Kč měsíčně předem vždy do 5. dne v měsíci k rukám otce.

Nedoplatek na výživném vzniklý od 1.4.2017 do 30.6.2017 činí 2.400 Kč a matka je oprávněná tento nedoplatek uhradit ve splátkách po 200 Kč měsíčně spolu s běžným výživným počínaje měsícem srpnem 2017 pod ztrátou výhody splátek.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Oba rodiče jsou povinni zaplatit na nákladech řízení České republiky na účet Okresního soudu v Ústí nad Orlicí částku 7.495 Kč a to do dvou měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích z 5.5.2014 č.j. 19 P 39/2014-28 byla schválena dohoda rodičů, podle které nezl. [REDAKCE] je pro dobu po rozvodu manželství rodičů svěřen do péče matky a otec se zavázal přispívat na výživu dítěte částkou 3 500 Kč měsíčně. Soud dohodu rodičů o péči schválil s tím, že odpovídá zájmu dítěte.

Z rozsudku Okresního soudu v Pardubicích z 9.6.2015 č.j. 7 C 38/2014-77 bylo zjištěno, že manželství rodičů nezletilého [REDAKCE] bylo rozvedeno. Rozsudek nabyl právní moci 16.6.2015.

Již návrhem z 7.7.2015 se otec domáhá změny péče nezletilého. Navrhuje ustanovit střídavou péči po týdnu s tím, že má zájem o co nejširší kontakt se synem, ovšem jeho styku s dítětem matka klade stále překážky. Jejich vzájemný nesoulad je často řešen prostřednictvím OSPOD. On žije s novou partnerkou, která má ve své péči dcerku, která si s nezl. [REDAKCE] velice dobře rozumí. Otec je pak schopen nezletilému poskytnout veškerou péči a materiální zázemí.

Matka s návrhem otce nesouhlasila s poukazem, že na straně nezletilého nedošlo k žádné změně poměrů, která by si vyžádala změnu posledního pravomocného rozsudku a naopak poukázala na zásadu stability výchovného prostředí.

Z výslechu otce jako účastníka řízení bylo zjištěno, že od počátku uvažoval o střídavé péči poté, když se matka s dítětem odstěhovala do Ústí nad Orlicí. Matka s tímto řešením nesouhlasila, na doporučení pracovnice OSPOD se s matkou pak dohodl na výlučné péči s tím, že mu bude zajištěn široký styk se synem. Styk měl probíhat víkend za 14 dnů a 2 dny v týdnu. Styky v rozšířené podobě neprobíhaly, často styk neprobíhal vůbec, chlapec byl často nemocen. Vzájemné konflikty rodičů ohledně styku byly často řešeny opatrovníci. Nelíbí se mu, že ho matka znevažuje jako otce, přikazuje mu, jaký program s dítětem má mít, chce rozhodovat o způsobu výchovy, nevnímá ho jako rovnocenného rodiče. Aby jeho jako rodiče očernila, podala i na něho trestní oznámení. Snaží se vyvolat pocit, že on není dostatečně morálně způsobilý k výchově dítěte. Nechce, aby jeho roli otce nahradil současný partner matky a on se stal pouze tatínkem na víkend. Má dobré prostředí pro výchovu dítěte, žije s partnerkou, s kterou 30.9.2016 uzavřel manželství. Z jejich manželství se narodil syn Jeroným 13.5.2016, manželka má v péči dceru [REDAKCE]. Manželka je na rodičovské dovolené. Dále z výpovědi otce bylo zjištěno,

že ukončil služební poměr, od 1.5.2017 pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná v oboru služeb. Malý pracovní úvazek má na Střední průmyslové škole chemické v [REDAKCE], dalším příjmem je výsluha od Ministerstva vnitra ČR. Své aktuální příjmy odhaduje v podobné výši, jaké měl na konci svého služebního poměru.

Z výsledku matky jako účastnice řízení bylo zjištěno, že v době, kdy byla schválena dohoda o její výlučné péči o syna, se synem žila v Ústí nad Orlicí. Otec v té době o střídavé péči nehovořil. S tou začal vyhrožovat na konci roku 2014, tehdy, kdy vše ohledně dítěte neprobíhalo podle jeho představ. Nikdy styku otci se synem nebránila, byla však nespokojená, pokud nedodržel dohodu o času, kdy syn bude navrácen. Snažila se otci vyhovět i tak, že ustoupila z režimu, který má syn nastaven. Ke styku syna nepředává pouze tehdy, kdy je nemocný. Střídavá péče, podle jejího názoru není vhodná pro nezletilé dítě, pokud by měl žít ve střídavé péči, byl by chudák. S otcem není možné se dohodnout na jednotném režimu. Otec buď žádný režim ve výchově nemá anebo má úplně jiný než prosazuje ona. Je přesvědčená, že dítě má mít jedno zázemí a druhého rodiče pouze navštěvovat. Dítě by mělo chodit do jedné školy a mít svoji jistotu a zázemí. Dále bylo zjištěno, že i matka žije v novém partnerství, 25.6.2016 uzavřela manželství s [REDAKCE] a z tohoto soužití očekávají v těchto dnech narození dítěte.

Ze shodných tvrzení rodičů pak vyplynulo, že od 31.3.2017 je realizovaná u nezletilého [REDAKCE] střídavá péče na základě předběžného opatření, které vydal Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice 27.2.2017 čj. 18 Co 21/2017-249, když rozhodl k odvolání otce do usnesení zdejšího soudu z 19.12.2016. Poté otec stále platí původně stanovené výživné, matka otci žádné výživné nepředává.

V průběhu řízení opatrovník dítěte průběžně podával zprávy. Ze všech zpráv krom jiného vyplývá, že vztahy mezi rodiči jsou stále napjaté. Jejich komunikace není bez obtíží, ale jsou schopni se domluvit ohledně styku otce s nezletilým. Při neuskutečnění styku jsou schopni se domluvit i na náhradním termínu. Předávání dítěte bylo monitorováno i Fondem ohrožených dětí. Rodičům bylo opakovaně doporučováno, aby pracovali na zlepšení vzájemného vztahu, na zlepšení komunikace. Rovněž byli vyzýváni k zajištění shodného nebo alespoň podobného výchovného stylu a k dosažení toho využili odborné pomoci. Přes veškerou snahu opatrovnice o dosažení souladu mezi rodiči nebyli tito schopni se ani dohodnout o pobytu nezletilého u otce během vánočních prázdnin a ani o zimní dovolené v roce 2016. Rodiče na doporučení opatrovnice navázali spolupráci s Pedagogickopsychologickou poradnou v Ústí nad Orlicí, kde měla probíhat rodinná terapie za účelem nastavení jednotného výchovného působení, nastavení hranic a pravidel. Domlouvání termínů terapie se však stalo velmi obtížným. První schůzka byla domluvena 12.4.2016, schůzky proběhly pouze dvě. Poslední termín pak byl zrušen v důsledku nemoci nezletilého. Matce bylo doporučeno, aby v terapii v Pedagogickopsychologické poradně pokračovala, matka uvedla, že o terapii má zájem, jak pak vyplynulo ze zprávy Pedagogickopsychologické poradny z 28.11.2016, rodiče spolupracovali s poradnou a v průběhu spolupráce došlo ke zlepšení komunikace, ovšem zajištění uspokojování rodičovských potřeb každého rodiče. Rodiče pak rozdílně vyhodnocují potřeby dítěte. To má pak za následek vznik nedorozumění, nepochopení, které ústí v omezení funkčního kontaktu dítěte s rodiči. Rodiče pak aktuálně upřednostňují svoji potřebu a to mít na dítě co největší vliv a to

co v největší časové dotaci oproti jeho skutečným potřebám. Na dítě má vliv zejména skutečnost, že chlapec vnímá rozpor mezi rodiči a tím je ohrožena zejména jeho primární potřeba bezpečí, jistoty a lásky. Konfliktní chování rodičů má pak za následek trvalé poškození emočního prožívání chlapce. K trvalému poškozování dítěte oběma rodiči dochází již nyní. To se může projevovat neklidem chlapce, uzavřeností či na druhé straně onemočněními výbuchy apod. Střídatá péče nebo rozšířený kontakt s druhým rodičem při výhradní péči u jednoho z rodičů dává chlapci možnost mít oba rodiče v co největší míře. Ovšem pro rodiče se jedná o rizikovou situaci, neboť bude vyžadovat vysokou míru spolupráce a vzájemné důvěry, na čemž však oba rodiče odmítají spolupracovat. Přesto obě formy kontaktu jsou pro nezletilé dítě vhodné.

Ve věci byl vyžádán znalecký posudek odvětví psychiatrie, který soudu podala 15.9.2016 znalkyně PhDr. Jana Mervartová. Ze závěru znaleckého posudku vyplynulo, že nezletilý ██████████ je zdravý, živý, aktivní chlapec ve věku 4 let. Jeho psychomotorický vývoj je srovnatelný s vrstevnickou normou. Navštěvuje mateřskou školu, kde se chová přizpůsobivě, nemá problémy se svým chováním, spolupracuje s autoritami. Hoch se nechová svévolně, přijímá omezení, spolupracuje s rodiči i s cizím člověkem. Své potřeby vyjadřuje přirozeně, relaxovaně, jeho chování není tentní, naopak. I v novém prostředí, pokud má rodiče na blízku, se dokáže uvolnit, je veselý a bezprostřední. ██████████ si rychle vytváří dobrý vztah ke každému, kdo mu věnuje pozitivní zájem a pozornost. Aktuálně u chlapce nebyly zjištěny znaky psychického napětí. V nové situaci je dobře adaptován, ovšem napětí mezi rodiči si nepochybně uvědomuje. Nezletilý má silný citový vztah k oběma rodičům. V době vyšetření byla zaznamenána mírná preference otce, což mohlo mít za následek to, že čas před vyšetřením ██████████ trávil s matkou. Otec se mu aktuálně jevil jako vzácnější. Oba rodiče mají k synovi silný citový vztah. Dále z posudku vyplynulo, že matka je nevyhraněně extrovertně laděná, sociálně přiměřeně adaptovaná osobnost, její intelekt se nachází v pásmu široké normy. S druhými navazuje přátelský ne však zcela relaxovaný kontakt. Především se snaží spolupracovat a vyhovět. Velmi kontroluje své chování, snaží se působit co nejlepším dojmem. Neprosazuje se a snaží se vyhovět očekávání druhých. Reálně vystupuje jako nejistá, její postoje jsou úzkostně laděné, zejména pokud jde o dítě. Je emočně vřelá, nepochybně schopná sytit citové potřeby dítěte. Na druhé straně je emočně zranitelná, přecitlivělá, má spíše nižší odolnost vůči obvyklé zátěži, hledá oporu. V zátěžích může pocity bezmoci řešit i emočními excesy. Ve vztahu k dítěti je naprosto spolehlivá a odpovědná s tendencí k sobě dítě poutat. Její úzkostná optika a potřeba dítě chránit jistě vede k výhradám, pokud okolí nejedná ve shodě s její představou. Matka má k nezletilému silný citový vztah, je schopna citově ho sytit, poskytnout mu kvalitní vývojovou stimulaci. I kdyby žila ve fungujícím partnerském vztahu, bude úzkostnou a rozhodující roli v životě dítěte nárokovat jako matka. Svou roli matky chápe jako výjimečnou, přírodou danou a určující. Roli otce chápe jako doplňující. Má silnou tendenci dítě chránit, nevystavovat je náročným situacím, spíše mu zajišťovat komfort, pohodlí, na něž je dítě zvyklé. Vždy bude mít tendenci přirozené zátěže spíše mírnit, nabízet dítěti nenáročný změkčující režim. V tomto smyslu hrozí, že ██████████ bude vyrůstat jako křehký, zranitelný, přecitlivělý chlapec, méně schopný zvládat emoční zátěže. Matka uznává jen to výchovné vedení, které bude sledovat tyto její výchovné tendence. Proto výchovné schopnosti matky nejsou optimálně nastavené, avšak jsou relativně běžné a její schopnosti vychovávat nejsou omezené. Otec se rovněž jeví jako extrovertně laděný integrovaný sociálně přiměřeně

adaptovaný, jeho osobnost je bez známek psychopatologických, jeho intelekt je nadprůměrný. Je bezprostřední, otevřený, s druhými navazuje běžný relaxovaný kontakt. Je sdílný, v komunikaci pohotový. Má dobré nezávislé sebevědomí a spíše optimistické ladění se smyslem pro humor. Je prakticky zaměřený. V řešení převládá racionalita, tendence jednat, řešit a domluvit se. Nebyly zjištěny žádné projevy neurotizace, avšak v emoční zátěži může reagovat impulzivně i prudce a aktuálně je lehce zvýšeno vnitřní napětí. Není pro něj typická agresivita. Agresivně reaguje na extrémní emoční zátěže. Má však k dispozici dobrou sebevládu, ve vypjatých situacích jedná rozhodně spíše diplomaticky. Pokud své požadavky vnímá jako oprávněné, je schopen silným způsobem prosazovat své zájmy. Žije ve funkční rodině, pečuje o dvě děti. Jeho životní hodnoty jsou život v rodině, fungující partnerský vztah, starost o dítě, dobrá práce. Je citlivý k nedostatečnému respektu k jeho roli otce. I on má ke Zdeňkovi silný citový vztah. Jeho snaha podílet se více na výchově dítěte je vedena obavami, že matka mu [REDAKCE] odcizí, že dítě citově ztratí. Jeho přesvědčení, že o to matka usiluje, je nevyvratné. Je schopen se na potřeby Zdeňka vyladit a zdravě poskytuje určitou protiváhu k úzkostným postojům matky, což evidentně chlapci vyhovuje a imponuje. Bude mít tendenci vzít dítě ke své práci, zapojit ho v sourozenecké sestavě, zprostředkovat mu vlastní hodnoty. Je možné se spolehnout, že je schopen i připraven dávat synovi hranice, zcela jistě ho citově sytit. Jeho výchovné schopnosti omezeny nejsou. Na otázku, zda se rodiče při výchově dítěte dopouštějí nějakých chyb, bylo ze znaleckého posudku zjištěno, že matka se [REDAKCE] vytváří velmi těsný intimní vztah, v němž vědomě i nevědomě posiluje závislost dítěte na sobě. Jako rodič s výhradní péčí a tedy i výhradním vlivem zřejmě nezvládá dobře nastavování hranic dítěti. Působí to tak, že již dnes má [REDAKCE] ve vztahu s matkou značný vliv, že je situačně silnější než matka. Tato zjištění vyplynula ze zprávy Pedagogickopsychologické poradny. Aktuálně se nezletilý nechoval bezhraničně a svévolně, byl schopen jistě sebekontroly. Lze se domnívat, že hranice nyní nastavují oba rodiče. V době vyšetření bylo jednoznačné, že nezletilý [REDAKCE] o otce velmi stojí. I během vyšetření využil každé příležitosti s ním pobýt a sám hovořil o tom, že by s tátou chtěl trávit více času. Střídavá péče, byť by trvala jen do doby nástupu dítěte do školy, má smysl. Jde o to, aby podíl na výchově chlapce měli maximální možný oba rodiče. Pro nezletilého je obohacením i širší rodina otce, kde zažívá běžné sourozenecké vztahy. V rodině matky je doposud v pozici jediného dítěte.

Výslechem znalkyně tato potvrdila a obhájila závěry svého znaleckého posudku. Z její výpovědi bylo zjištěno, že výchovné schopnosti matky, které jsou hyperprotektivní, má tendenci dítě úzkostlivě chránit, nastavovat měkké limity, které jsou pak dobře vyváženy výchovnými postojemi otce. Nezletilý pak dále má možnost profitovat z blízkosti obou rodičů ve svém životě. K tomu pak by měla směřovat střídavá péče. Hodnota obou rodičů v životě dítěte má větší hodnotu než je hodnota vzdělání. Takto znalkyně odpověděla na otázku možnost návštěvy dvou školních zařízení. Pokud střídavá péče bude probíhat bez problému, dítě by mělo zvládnout i dvě školy. Vzhledem k tomu, že Zdeněk má k otci velmi citový vztah, je schopen ustát střídavou péčí i v intervalech týden týden, i když jako vlídnější přechod z výlučné péče do střídavé péče doporučila větší podíl dnů u matky a menší podíl u otce. U nezletilého v současné době probíhá adaptační fáze, na kterou nezletilý nepochybně reaguje. Pokud je však signalizováno neklidné chování a podobné projevy, nejsou podle jejího názoru důsledky střídavé péče, ale toto může souviset s existujícím napětím mezi oběma rodinami, což nezletilý prožívá. Toto napětí hraje

větší roli než realizovaná střídavá péče, matka se se závěry znaleckého posudku neztotožnila, posudek označila za nepřezkoumatelný, nesprávný a jeho závěry za pochybné.

Po podání znaleckého posudku podal otec návrh na vydání předběžného opatření, kterým požadoval, aby nezletilý byl svěřen do střídavé péče. Usnesením zdejšího soudu z 19.12.2016 č.j. 4 P 64/2015-225 bylo vydáno předběžné opatření, kterým bylo matce uloženo strpět péči otce o nezletilého v lichém týdnu od čtvrtka 17:00 hod. do neděle 18:00 hod. a v sudém týdnu ve středu od 15:40 do 18:00 hod. K odvolání otce do tohoto usnesení rozhodoval Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice a usnesením z 27.2.2017 č.j. 18 Co 21/2017-249 rozhodl o svěřeni nezletilého [REDAKCE] do péče otce vždy od pátku každého lichého týdne od 17:00 hod. do pátku každého sudého týdne do 17:00 hod., kdy nezletilého převezme do péče matka až do předání do péče otce v pátek dalšího lichého týdne v 17:00 hod. Toto své rozhodnutí Krajský soud podrobně zdůvodnil a na zdůvodnění se Okresní soud v plném rozsahu odkazuje. Poukazuje zde především na judikaturu Ústavního soudu, která hovoří o tom, že pro nenařízení střídavé péče, musí soud uvést relevantní a silné argumenty, dále že při rozhodování o návrhu na změně péče z formy výlučné péče jednoho rodičů do střídavé péče obou rodičů, nelze pouze odkázat na nedostatečnou změnu poměrů a krátkou dobu od předchozího rozhodnutí, aniž by se soudy vypořádaly s tvrzením rodičů, že střídavá péče by byla v danou chvíli vhodnějším a v nejlepším zájmu dítěte.

Zástupce otce navrhla, aby návrhu otce bylo vyhověno, oddalování rozhodnutí ve věci jen prodlužuje nejistotu a konflikt mezi rodiči, které způsobí další prohlubování napětí. Dále navrhla, aby matce bylo stanoveno výživné v rozmezí 500 až 700 Kč, otcí pak částkou 1 500 Kč měsíčně.

Zástupce matky poukázal na to, že v daném případě nedošlo ke změně poměrů, která by si vyžadovala změnu péče a svěřeni dítěte do střídavé péče snad jen s výjimkou rozhodnutí Krajského soudu v předběžném opatření. Znalecký posudek považují za jednoznačně zaměřený a povrchní. Od podání posudku v září loňského roku uplynula doba, kterou se znalkyně při výslechu u jednání nezabývala. Pokud by přesto soud dospěl k závěru, že je třeba upravit střídavou péči, bylo navrženo, aby byla realizovaná 5 dnů u otce, 9 dnů u matky. Otázku výživného pak nechala zcela na úvaze soudu.

Opatrovník nezletilého dítěte provedl sociální šetření, ze kterého bylo zjištěno, že matka spolu s manželem a nezletilým [REDAKCE] žije v novostavbě rodinného domu v [REDAKCE], kde užívají byt o velikosti 5 + 1. Nezletilý má k dispozici vlastní pokoj, který je vhodně zařízen. Otec žije s rodinou v novostavbě rodinného domu na adrese [REDAKCE]. I v tomto rodinném domě má nezletilý [REDAKCE] k dispozici vlastní pokoj, který je vhodně zařízen. Opatrovnice dále sdělila, že 25.5.2017 byl s nezletilým proveden pohovor, v rámci prováděných technik si nezletilý vybral jako členy své rodiny tátu [REDAKCE] (manžela matky), následně matku, zvířata a hračky v domácnosti, na výzvu přidal tatku [REDAKCE] a brášku a dále zvířata v domácnosti otce. V rámci hry ukazoval, že jezdí z jedné domácnosti do druhé. Na dotaz uvedl, že se střídá rád, líbí se mu to. Na dotaz, jak by chtěl, aby to bylo dál, uvedl, chce se střídát dál. Pohovor s nezletilým, jak sděluje opatrovnice byl komplikovaný, nezletilý neudržel pozornost, odbíhal od témat, po

chvíli nechtěl spolupracovat. I přes vyjádření dítěte s ohledem na jeho věk a další projevy chování u pohovoru má opatrovnice za to, že názor dítěte nebylo možno objektivně zjistit. Pohovor s dítětem provedla i psychologka působící na OSPOD v Lanškrouně 25.5.2017, dle které je chlapec poměrně zmatený, není usazený v nové situaci, obtížně hledá domov. To, že každý týden žije v jiné domácnosti a školce mu neumožňuje najít pevné místo. Bylo doporučeno, aby nezletilého ■■■■■ vyšetřil odborník, který s dítětem pracoval v rámci znaleckého posudku před zahájením střídavé péče a případně proběhlo i klinické vyšetření, které by posoudilo možné neurologické obtíže a organicitu mozku dítěte. Opatrovnice pak navrhla, aby bylo objektivně zjištěno, zda nezletilý zvládá střídavou péči a po uplynutí adaptačního období doplněn znalecký posudek.

Soud dospěl k závěru, že má provedeny všechny rozhodné důkazy pro své rozhodnutí. Proto byly zamítnuty i návrhy matky, aby byl doplněn znalecký posudek, který by rozšířil znalecké zkoumání na další příslušníky rodin rodičů a i návrh opatrovnice, aby jednání bylo odročeno na tzv. adaptační fázi, kterou nezletilý ■■■■■ poté co od 31.3.2017 rodiče začali realizovat střídavou péči, prochází. Z provedeného dokazování zcela jednoznačně vyplývá, že první rozhodnutí o úpravě poměrů nezletilého dítěte na dobu po rozvodu manželství rodičů byla schválena dohoda rodičů, aniž by se soud touto otázkou nějak hlouběji zabýval. Krátce poté, co úprava poměrů po dobu po rozvodu nabyla své účinnosti, se otec domáhá svěřeni nezletilého do střídavé péče s tím, že má zájem se ve zvýšené míře na výchově dítěte podílet, což mu není umožňováno širokým kontaktem s dítětem, který byl podmínkou jeho dohody o výlučné péče nezletilého ■■■■■ u matky. Ze zpráv, které soudu průběžně podával opatrovník dítěte, vyplývá, že mezi rodiči stále panuje napětí a konfliktní vztahy. Jak vyplynulo ze zprávy Pedagogickopsychologické poradny v Ústí nad Orlicí, kam rodiče docházeli na rodinnou terapii, bylo zjištěno, že toto napětí má za následek neklid dítěte a že už nyní dochází k poškození psychického vývoje dítěte právě vnímáním konfliktu rodičů. Otcovy výchovné schopnosti nejsou nikterak omezeny, naopak jsou dobrou protiváhou schopnostem matky, která má tendenci dítě chránit, nevystavovat ho náročnějším situacím, zajišťovat mu komfort, pohodlí, poskytovat mu nenáročný změkčující režim. Takto nastavené výchovné schopnosti matky pak znalkyně hodnotí jako neoptimálně nastavené. Další problém je to, že matka uznává pouze své výchovné schopnosti a ta výchovná vedení, která podporují její výchovné tendence. Otec stejně jako matka má nezletilého rád. Oba rodiče mají k němu silný citový vztah. Stejně tak nezletilý ■■■■■ má silný citový vztah k oběma rodičům. V době znaleckého zkoumání byla zjištěna mírná preference otce. Otec žije ve stabilním rodinném prostředí, s dřívější přítelkyní uzavřel manželství, z manželství se narodil syn ■■■■■. O péči o syna otec projevuje upřímný a skutečný zájem. Dítě má rád, uznává matku v jeho životě. Je schopen dítěti poskytnout dobré zázemí, péči i podnětné výchovné prostředí. Trávit více času s otcem je i přáním samotného dítěte tak, jak vyplývá ze závěru znaleckého posudku a prakticky i z výsledku šetření opatrovnice. Soud v tomto případě nespatriil žádné překážky pro to, aby se mohl podíl výchovy nezletilého otcem rozšířit a rozšířit na formu střídavé péče. Vzhledem k tomu, že předběžným opatřením, které vydal Krajský soud, byl nastolen interval po týdnu, soud neměl důvod ve svém rozhodnutí tento interval měnit, neboť jak bylo sděleno znalkyní a vyplývá to i ze zprávy Pedagogickopsychologické poradny, nezletilý pokud nyní prokazuje neklid, nejistotu, není to důvodem nastavení střídavé péče, ale konfliktu, který vnímá mezi rodiči. Bude tedy na rodičích, aby své konfliktní vztahy dali do

pořádku a začali spolu jednat jako rodiče nezletilého [REDAKCE] a společně jednali v jeho zájmu. V jeho zájmu tak, jak bylo zjištěno v průběhu tohoto dokazování, je svěřeni do střídavé péče obou rodičů a k tomu, aby tato střídavá péče fungovala, by rodiče měli oba napnout všechny síly. Z těchto všech důvodů soud přikročil ke změně posledního pravomocného rozhodnutí, kterým upravil poměry nezletilého [REDAKCE] a o péči rozhodl tak, jak ve výroku shora uvedeno (§ 909 o.z. a § 907 o.z.).

Součástí rozhodnutí o změny péče je i rozhodnutí o výživném. Soud vychází z potřeb nezletilého dítěte, chlapec je předškolní, jeho potřeby jsou běžné. Otec žije v manželství, jeho manželka [REDAKCE] je na rodičovské dovolené s rodičovským příspěvkem 7 096 Kč, kromě nezletilého společného syna [REDAKCE] má další jednu vyživovací povinnost. Otec nyní pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná, s touto činností započal v průběhu tohoto roku, proto své celkové příjmy odhadl na příjmy, které se budou pohybovat jako příjmy u jeho posledního zaměstnavatele. Jak vyplynulo ze zprávy hasičského záchranného sboru, otcův průměrný čistý měsíční výdělek v loňském roce činil 27 140 Kč. Otec nyní pobírá výsluhový příspěvek od 1.2.2017 činí 7 590 Kč. Otec má i příjem od Střední průmyslové školy chemické v [REDAKCE], který je v průměru 1 811 Kč. Matka již v letošním roce čerpala nemocenské dávky, které jak vyplynuly ze zprávy Okresní správy sociálního zabezpečení Svitavy, činily denně 114 Kč. V dubnu tak jí byla vyplacena částka 12 330 Kč, v květnu částka 16 085 Kč. V průběhu měsíce května začala matka pobírat i peněžitou pomoc v mateřství, kde denní dávka je 563 Kč. Matka tedy bude napříště dosahovat příjmu v nemocenských dávkách v rozsahu 16 890 až 17 453 Kč. Manžel matky dosahuje čistého příjmu 21 362,50 Kč, na cestovních náhradách v průměru měsíčně 6 522 Kč (zpráva [REDAKCE] s.r.o.). Soud při určení konkrétní částky na výživu vycházel tedy z potřeb dítěte, přihlédl k poměrům rodičů a k jejich vyživovacím povinnostem. Dále přihlédl k tomu, že rodiče osobní podíl na výchově dítěte budou mít shodný. Vyvodil pak, že v možnostech a schopnostech otce je přispívat na výživu nezletilého částkou 1 500 Kč a v možnostech matky 800 Kč měsíčně. Výživné bylo stanoveno od 1.4.2017, když rodiče shodně uvedli, že střídavou péči dle předběžného opatření Krajského soudu realizují od 31.3.2017. Otec po celou dobu k rukám matky platil stávající výživné. Matka otci žádné peníze neposkytovala, proto matce byl vyčíslen od 1.4.2017 do 30.6.2017 nedoplatek v celkové výši 2 400 Kč a na úhradu tohoto nedoplatku matce povoleny splátky tak, jak jsou uvedené ve výroku shora.

Výrok o náhradě nákladů řízení byl učiněn dle § 23 z.ř.s.

V průběhu řízení vznikly náklady, které doposud nese stát, jedná se o znalečné. Za účast znalkyně u jednání 6.6.2007 jí bylo přiznáno znalečné v celkové výši 1 290 Kč, za podaný písemný znalecký posudek pak znalečné ve výši 13 700 Kč. Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení dle § 148 odst. 1 o.s.ř. V řízení ve věci péče o nezletilé děti těžko hovořit o úspěchu ve věci, znalecké zkoumání se realizuje proto, aby byl zajištěn především zájem dítěte. Je tedy na obou rodičích, aby se na náhradě těchto nákladů podíleli společně, avšak za předpokladu, že u některého nejsou podmínky pro osvobození od soudních poplatků. To na straně žádného z rodičů shledáno nebylo. Proto soud oběma rodičům ukládá zaplatit státu na účet Okresního soudu v Ústí nad Orlicí částku 7 495 Kč. Na splnění je poskytnuta dostatečně dlouhá doba a to 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, trojmo, prostřednictvím zdejšího soudu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice.

Pokud by výživné nebylo plněno řádně a včas, může být podán návrh na výkon rozhodnutí.

Proti tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí o péči o nezl. dítě, soud nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty až do výše 50.000,- Kč, a to i opakovaně. Není-li účelné k vymožení dobrovolného plnění rozhodnutí o péči o nezl. děti nařízené setkání s mediátorem, s odborníkem z oboru pedopsychologie, ani realizace navykacího plánu, soud může přikročit i k odnětí dítěte (§ 502, 503 a 504 z.ř.s.).

V Ústí nad Orlicí dne 27. června 2017

JUDr. Jarmila Kulhavá v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Rychtáriková



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Víta Pejška a JUDr. Aleny Pokorné ve věci **péče o nezletilého**, nar. zastoupeného Městským úřadem v Lanškrouně jako opatrovníkem, syna Martiny nar. bytem , zastoupené Mgr. Denisou Šmídovou, advokátkou se sídlem Brno, Koblížná 53/24, a l nar. 4.5.1979, bytem Pardubice, Jiránkova 2297, zastoupeného Mgr. Leonou Polákovou, advokátkou se sídlem Pardubice, tř. Míru 450, o změnu péče a výživy, k odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 27.6.2017, č.j. 4 P 64/2015-323, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. m ě n í jen tak, že otec je povinen přispívat na výživu nezletilého od 1.4.2017 částkou 1.500,- Kč měsíčně a od 1.7.2017 částkou 2.000,- Kč měsíčně, vždy do každého 5. dne v měsíci předem k rukám matky.

Jinak se rozsudek okresního soudu ve výroku I. p o t v r z u j e .

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem ani právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
- III. Každý z rodičů je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Ústí nad Orlicí náklady řízení státu ve výši 7.495,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Okresní soud shora uvedeným rozsudkem změnil rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 5.5.2014, č.j. 19P 39/2014-28, tak, že se nezletilý svěřuje do střídavé péče rodičů po týdnů s tím, že otec bude mít nezletilého v péči vždy od pátku 17:00 hodin každého lichého kalendářního týdne a matka vždy od pátku 17:00 hodin každého sudého kalendářního týdne, přičemž k předávání nezletilého mezi rodiči bude docházet v bydlišti předávajícího rodiče (výrok I.1.). Otci bylo uloženo přispívat na výživu nezletilého od 1.4.2017 částkou 1.500,- Kč měsíčně, splatnou vždy do každého 5. dne v měsíci předem k rukám matky (výrok I.2.). Matce bylo uloženo přispívat na výživu nezletilého od 1.4.2017 částkou 800,- Kč měsíčně, splatnou vždy do každého 5. dne v měsíci předem k rukám otce. Nedoplatek na výživném od 1.4.2017 do 30.6.2017 ve výši 2.400,- Kč byl uložen matce k zaplacení ve splátkách po 200,- Kč měsíčně spolu s běžným výživným, počínaje měsícem srpnem 2017, pod ztrátou výhody splátek (výrok I.3.). Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Oběma rodičům bylo uloženo nahradit České republice na účet Okresního soudu v Ústí nad Orlicí částku 7.495,- Kč do dvou měsíců od právní moci rozhodnutí (výrok III.).

Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 5.5.2014, č.j. 19P 39/2014-28, byla schválena dohoda rodičů, podle níž byl nezletilý svěřen pro dobu po rozvodu manželství rodičů do péče matky a otec se zavázal platit výživné 3.500,- Kč měsíčně. Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 9.6.2015, č.j. 7 C 38/2014-77, bylo manželství rodičů rozvedeno.

Okresní soud v Ústí nad Orlicí po přenesení místní příslušnosti rozhodoval o návrhu otce, který se domáhal změny péče a výživy z dosavadní výlučné péče matky na střídavou péči rodičů. Matka s návrhem otce na změnu péče nesouhlasila, neboť od doby poslední úpravy péče a výživy nedošlo ke změně poměrů.

V průběhu řízení na základě znaleckého posudku PhDr. Jany Mervartové ze dne 15.9.2016 podal otec návrh na předběžné opatření, aby byla střídavá péče zatímne upravena do doby skončení řízení. Návrhu na předběžné opatření bylo vyhověno usnesením Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 19.12.2016, č.j. 4P 64/2015-225, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 27.2.2017, č.j. 18 Co 21/2017-249, které nabylo právní moci a stalo se vykonatelným 31.3.2017. Vzhledem k pochybnostem opatrovníka nezletilého o vhodnosti střídavé péče vyslechl okresní soud znalkyni a ta při jednání dne 6.6.2017 setrvala na svých závěrech, poukázala na skrytý motiv matky dosadit nevlastního otce namísto vlastního a připustila nutnost půlroční adaptace nezletilého na střídavou péči, během níž by měl nezletilý být více dnů v péči matky než u otce (v té době probíhala střídavá péče dva měsíce). Problémy nezletilého signalizované matkou, např. neklidné chování, označila za následek napětí mezi rodiči, nikoliv za následek střídavé péče.

K poměrům rodičů okresní soud zjistil, že otci přibyla vyživovací povinnost k druhému synovi a uzavřel nové manželství. Ke dni 31.12.2016 ukončil služební poměr u HZS, kde měl výdělek 27.140,- Kč čistého měsíčně. V době rozhodnutí okresního soudu pobíral výsluhový příspěvek 7.590,- Kč měsíčně, učil na Střední průmyslové škole chemické

v s příjmem 1.811,- Kč měsíčně a začal podnikat. Matka se vdala a v době řízení před okresním soudem očekávala narození druhého dítěte. Pobírala nejprve nemocenské dávky a od 10.5.2017 dávky peněžité pomoci v mateřství ve výši cca 16.000,- Kč měsíčně.

Okresní soud z provedených důkazů dovedl změnu poměrů odůvodňující rozhodnutí o střídavé péči. Zároveň upravil vyživovací povinnost rodičů k nezletilému od 1.4.2017, kdy začala střídavá péče probíhat podle předběžného opatření.

Proti rozsudku okresního soudu podala matka včas odvolání. Namítala, že se znalkyně vyjádřila pro střídavou péči s mírnou převahou času stráveného s matkou. Pro potřebu půlroční adaptace svědčí i poznatky o chování nezletilého. Matka navrhla změnu rozsudku okresního soudu tak, že se nezletilý svěřuje do péče otce od pátku 17.00 hodin každého lichého týdne do středy 17.00 hodin následujícího sudého týdne a do péče matky od středy 17.00 hodin sudého týdne do pátku 17.00 hodin následujícího lichého týdne.

Otec ve vyjádření k odvolání s odkazem na znalecký posudek navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu. Poznatky matky o změnách v chování syna nemohou být důvodem změny rozsudku. Znalkyně se k neklidnému chování nezletilého vyjádřila. Problematickou není střídavá péče ani její délka, ale problematickou je úroveň vztahů mezi rodiči.

Po změně právního zástupce matka doplnila své odvolání tak, že s odkazem na potřebu stability výchovného prostředí, nedostatky v komunikaci rodičů na straně otce, vzdálenost bydlišť rodičů, stanovisko Mateřské školy v k alternativnímu zařazení nezletilého do dětské skupiny v době péče otce, předpokládanou neshodu rodičů při volbě základní školy a vzhledem ke změnám v chování nezletilého navrhla změnu rozsudku okresního soudu tak, že se návrh otce na změnu péče zamítá.

Opatrovník ve svém vyjádření popsal pohovor s nezletilým provedený již před rozhodnutím okresního soudu. Připomněl své pochybnosti, jak nezletilý zvládá střídavou péči, k čemuž se již vyjadřovala znalkyně před okresním soudem, když považovala chování nezletilého za typické pro adaptační fázi. S odkazem na uvedené skutečnosti a vzhledem ke zprávě o psychologickém vyšetření nezletilého dítěte předložené matkou opatrovník navrhl doplnění znaleckého posudku.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné (§ 202 o.s.ř.), obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř. a odvolací důvod dle § 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř., rozsudek z podnětu odvolání a v jeho mezích přezkoumal, když přihlížel i k důvodům v odvolání výslovně neuplatněným (§ 212 a § 212a o.s.ř.).

Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými závěry soudu prvního stupně, na něž pro stručnost odkazuje. Ke skutečnostem nastalým po vyhlášení rozsudku okresního soudu doplnil dokazování a zjistil, že otec v prvním pololetí roku 2017 byl nejprve nezaměstnaný a poté jen dva měsíce podnikal, neboť měl k dispozici jednorázovou výsluhu z prosince 2016 ve výši 150.000,- Kč. Od 1.7.2017 je zaměstnán jako ředitel Soukromé základní školy ve s příjmem 25.000,- Kč čistého měsíčně, k čemuž nadále pobírá ještě výsluhový příspěvek 7.590,- Kč měsíčně a příjem od Střední školy chemické v .800,- Kč měsíčně. Matce se v době rozhodnutí okresního soudu narodilo druhé dítě a nadále ještě pobírá peněžitou pomoc v mateřství ve výši cca 16.000,- Kč měsíčně.

Matka v průběhu odvolacího jednání navrhovala střídavou péči o nezletilého v pronajatém bytě na půli cesty mezi bydlišti rodičů, kde by se rodiče střídali, ale tato představa se ukázala nereálnou vzhledem k poměrům rodiny otce a tomu, že nelze požadovat, aby sice nezletilý zůstal v jednom bytě, ale aby střídaly své prostředí obě děti rodičů z nových manželství a dcera otcovy manželky, která již chodí do školy. Otec připomenul, že matka změnila výchovné prostředí nezletilého vždy bez souhlasu otce a nyní klade k tíži otce, že nezletilému změnila bydliště a mateřskou školu.

Matka předložila v odvolacím řízení znalecký posudek Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity č. 3/2017 ze dne 28.8.2017. V něm se Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity jako znalecký ústav prostřednictvím zaměstnanců Mgr. Stanislava Ježka, Ph.D. a Mgr. Ondřeje Bouši, Ph.D. zabývala „posouzením konzistence, či případných rozporů mezi výpovědí soudního znalce a jeho znaleckým posudkem“ v této věci. Tento znalecký posudek znaleckého ústavu nelze provést v řízení jako důkaz znaleckým posudkem, neboť neobsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého posudku ve smyslu § 127a o.s.ř. Nelze jej provést k důkazu též proto, že nespĺňuje obsahové náležitosti znaleckého posudku (§ 13 odst. 2 vyhl. č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících). Zaměstnanci znaleckého ústavu v posudku kritizují výpověď znalkyně před okresním soudem, aniž sami provedli potřebná psychologická vyšetření. Přestože zaměstnanci znaleckého ústavu vytýkají znalkyni, že vycházela z testových výsledků a dokumentace, které nejsou součástí posudku, sami žádné vlastní znalecké zkoumání neprovádějí a nečiní součástí svého posudku žádná objektivní východiska svých domněnek. Závěr znaleckého posudku spočívá v doporučení, že „by bylo vhodné se při aplikaci znaleckých argumentů držet primárního zdroje, tedy ZP samotného, a to i přes jeho některé nedostatky. Pakliže má výpověď znalce přinést nová tvrzení, nové interpretace, je potřeba dbát na to, aby bylo zřejmé, z jakých dat z vyšetření plynou“. Jinými slovy znalecký posudek není revizí znaleckého posudku PhDr. Jany Mervartové, ale je nepokrytě hodnocením důkazu provedeného v tomto řízení před okresním soudem, což do pravomoci znaleckého ústavu nenáleží, neboť hodnocení důkazu učinil v odůvodnění svého rozsudku soud. S ohledem na obsahové vady znaleckého posudku znaleckého ústavu je nucen odvolací soud konstatovat, že v případě opakovaného výskytu takového znaleckého posudku stejného znaleckého ústavu v řízení před tímto soudem, bude nucen oznámit zjištěné skutečnosti ministerstvu spravedlnosti, které vede seznam znaleckých ústavů (§ 21 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 6 vyhl. č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících).

Matka dále v odvolacím řízení předložila soudu a opatrovníkovi zprávu o psychologickém vyšetření nezletilého PhDr. Ivou Košťálovou ze dne 26.9.2017. V ní je odkazováno na zprávu Mgr. Duchoňové z května 2017 (vyšetření v řízení před okresním soudem na OSPOD 1 měsíc po vykonatelnosti předběžného opatření), kdy nezletilý nebyl v situaci dobře usazený, byl zmatený a obtížně si hledal své místo – domov. Při vyšetření u PhDr. Košťálové (6 měsíců po vykonatelnosti předběžného opatření) se nezletilý již v prostředích vyznal, situaci vnímal jako jasnou, velmi dobře se orientoval ve vztazích. V obou rodinách je spokojený. Prostředí ale vnímá jako striktně oddělené, signalizuje problémy s přechodem mezi nimi, přeladit se je pro něho občas náročné. Vnímá nedostatek vazeb mezi vychovateli. Jako primární vnímá prostředí u matky. K otci chodí rád, ale necítí se tam úplně doma. Při vyšetření signalizuje psychomotorický neklid (má potřebu občas přerušit povídání a předvést nějaký pohyb). V přirozených situacích, při přechodu mezi prostředími

a ve fázi adaptace, se mohou projevit i jiné zvláštnosti v chování. Psycholožka na základě svých závěrů nepovažuje střídání prostředí obou rodičů a zejména střídání kolektivu vrstevníků za vhodné. Nutnost orientace ve spleť síti vztahů a okolí obou rodin a zvládnutí napětí mezi nimi, rozličné normy, požadavky, zásady, to vše čerpá jeho síly, které by potřeboval pro klidný rozvoj schopností předškoláka.

Opatrovník na základě výše citované zprávy psycholožky navrhl doplnění znaleckého posudku PhDr. Jany Mervartové. Odvolací soud tento důkaz neprovedl, přičemž zvažoval mezi účelností takového důkazu a zájmem nezletilého na stabilní úpravě poměrů bez zbytečných průtahů. Zpráva PhDr. Košťálové je totiž založena na stejných zjištěních, jaká předvíдалa PhDr. Mervartová o několik měsíců dříve ve své výpovědi před okresním soudem. V prvních šesti měsících střídavé péče byl nezletilý neusazený, zmatený a obtížně si hledal své místo. Po uplynutí adaptační fáze, v jejímž závěru byl vyšetřen PhDr. Košťálovou, vnímal situaci jako jasnou a velmi dobře se orientoval ve vztazích, byl spokojený v obou rodinách. Především však vnímal nedostatek vazeb mezi vychovateli. To plně vystihuje závěr PhDr. Mervartové, která za příčinu psychomotorického neklidu nezletilého označila nikoliv střídavou péči obou rodičů, ale napětí a nedostatek komunikace mezi nimi. PhDr. Košťálová sice závěrem označuje střídavou péči za nevhodnou, ale svůj závěr odůvodňuje tím, že síly nezletilého jsou vyčerpávány nutností orientovat se ve spleť síti vztahů a okolí obou rodin (výše uvedeno, že se nezletilý velmi dobře orientuje ve vztazích) a zvládnutím mírného napětí mezi oběma rodinami (to opět potvrzuje závěr PhDr. Mervartové o příčině neklidu nezletilého). Odvolací soud dospěl k rozhodnutí, že doplnění znaleckého posudku by bylo nadbytečné. Na místě je z důvodů, které budou podrobně odůvodněny níže, zabezpečit nezletilému rozhodnutím o střídavé péči právo být v péči obou rodičů, přičemž nikoliv v samotném závěru adaptační fáze, nýbrž až později na základě konkrétních zjištění by mělo být orgánem sociálně právní ochrany dětí během spolupráce s rodinou sledováno, zda se rodičům podařilo potlačit svou vzájemnou rivalitu a vlastní zájmy, nebo zda jejich chování poškozující nezletilého trvá. Teprve poté bude možné zabývat se tím, který z rodičů primárně a převážně maří vzájemnou komunikaci a klidnou spolupráci mezi rodiči k újmě nezletilého, a proto by se neměl na péči o nezletilého podílet.

Dle § 909 občanského zákoníku (dále jen o.z.) změní-li se poměry, soud změní rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti i bez návrhu.

Dle § 906 odst. 1 o.z. má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům.

Dle § 907 odst. 1 o.z. soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili.

Dle § 907 odst. 2 o.z. při rozhodování o svěřeni do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů,

jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje.

Dle § 907 odst. 3 o.z. soud při rozhodování o svěřeni dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.

Dle § 913 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédně se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

Dle § 915 odst. 1 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.

Odvolací soud se ztotožnil se závěrem okresního soudu, že od doby úpravy poměrů nezletilého pro dobu po rozvodu manželství rodičů došlo ke změně poměrů. Od vyhlášení rozsudku o úpravě poměrů nezletilého pro dobu po rozvodu manželství uplynulo do doby vyhlášení tohoto rozhodnutí odvolacího soudu 3,5 roku, rodiče se v té době nejen rozvedli, ale vstoupili oba znovu do manželství a narodilo se jim každému dítě. Nezletilému byly v době poslední úpravy poměrů dva roky, v důsledku čehož zde byly důvody pro výlučnou péči matky. V současné době je mu přes pět let a navštěvuje mateřskou školu v předškolním ročníku, což je nezanedbatelný věkový rozdíl, ačkoliv jinak je doba tři a půl let v životě dospělého člověka často nevýznamná.

Odvolací soud ve shodě s okresním soudem pokládá model střídavé péče za nejvhodnější uspořádání poměrů nezletilého. Podle judikatury Ústavního soudu ČR – sp.zn. I. ÚS 266/10, I. ÚS 1506/13, I. ÚS 2482/13, I. ÚS 3216/13 a sp. zn. I. ÚS 1554/14 – nelze střídavou péčí odmítnout jen s ohledem na tvrzenou špatnou komunikaci mezi rodiči nebo nedostatek vzájemné důvěry a tolerance mezi nimi. Střídavá péče připadá v úvahu tehdy, pokud oba rodiče projevují upřímný a skutečný zájem o svěřeni dítěte do péče (subjektivní kritérium) a oba naplňují zhruba ve stejné míře alespoň čtyři objektivní kritéria, jimiž jsou existence pokrevního pouta, míra zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb, schopnost rodiče zajistit vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální a jiné potřeby dítěte a přání dítěte.

V projednávaném případě jsou subjektivní i objektivní kritéria splněna. Stabilita výchovného prostředí je zájmem nezletilého dítěte, který musí soud poměřovat s ostatními jeho zájmy. V této věci dospěl odvolací soud k závěru, že míra nepohodlí na straně dítěte spojená s výkonem střídavé péče nedosáhne takové intenzity, aby dítěti bylo upřeno právo na péči ze strany obou rodičů a na společný život s oběma sourozenci.

Nevhodná či chybějící komunikace mezi rodiči může vést k odmítnutí střídavé péče jen tehdy, pokud je zjištěna příčina tohoto stavu na straně jednoho z rodičů a tento stav nelze napravit nebo zlepšit. Pak nastupuje svěření dítěte do péče druhého z rodičů, jenž vady v komunikaci mezi rodiči nezpůsobil. Pro takový závěr však zatím nedává provedené dokazování dostatečné podklady.

Důvody způsobilými vyvrátit závěr o tom, že je střídavá péče v souladu se zájmem nezletilého, by byly např. zdravotní stav nezletilého, nebo velká vzdálenost bydlišť rodičů, která by mohla narušit školní docházku. Muselo by se však jednat o objektivní stav, který rovněž nelze řešit jinak. Rodiče sice nebydlí v jedné obci, ale nezletilý je zatím předškolního věku. Soud nemůže v této chvíli preventivně zasahovat a předjímat rozhodnutí rodičů o volbě školy pro nezletilého, kam bude nezletilý nastupovat v příštím roce, pokud nedojde k odkladu školní docházky. Občanský zákoník řeší budoucí situaci nezletilého tak, že nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná, rozhodne soud na návrh rodiče, to platí i tehdy, vyloučil-li jeden z rodičů z rozhodování o významné záležitosti druhého z rodičů (§ 877 odst. 1 o.z.). Za významnou záležitost občanský zákoník výslovně považuje volbu vzdělání dítěte (§ 877 odst. 2 o.z.).

Stejně tak odvolací soud sdílí i závěr okresního soudu o výši výživného s výhradou týkající se období po vyhlášení rozsudku okresního soudu. Na všechny vyživovací povinnosti by měla být určena zhruba 1/4 příjmu povinné osoby.

Otec v prvním pololetí roku 2017 žil převážně z jednorázové výsluhy a z výsluhového příspěvku. Od 1.7.2017 je však zaměstnán jako ředitel školy. Jeho příjem činí 25.000,- Kč čistého měsíčně, k čemuž nadále pobírá ještě výsluhový příspěvek 7.590,- Kč měsíčně a příjem od Střední školy chemické v 1.800,- Kč měsíčně, tj. celkem 34.390,- Kč měsíčně. Na své vyživovací povinnosti tudíž má k dispozici částku 8.000,- Kč měsíčně, z čehož částka 4.000,- Kč připadá na nezletilého (věkový rozdíl sourozenců není vysoký). Při střídavé péči proto uložil odvolací soud otci, aby přispíval na výživu nezletilého Zdeňka k rukám matky částkou 2.000,- Kč měsíčně, čímž částečně změnil rozsudek okresního soudu. Nedoplatek na výživném je z hlediska současných příjmů otce natolik nízký, že odvolací soud nepovažuje za účelné povolovat otci doplacení výživného od 1.7.2017 do současné doby ve splátkách.

Příjem matky činí 16.000,- Kč měsíčně. Z toho by na plnění vyživovacích povinností matky měla připadat částka 4.000,- Kč, z čehož částku 1.600,- Kč uvažoval soud pro nezletilého a 2.400,- Kč pro jeho novorozeného sourozence, jehož potřeby zvyšují náklady na pořízení výbavičky a dalších novorozeneckých potřeb, zejména plen, náklady na něž se pohybují v řádu jednotlivých tisíců Kč měsíčně. Při střídavé péči je přiměřené, aby matka přispívala na výživu nezletilého k rukám otce částkou 800,- Kč měsíčně.

V souvislosti s nástupem nezletilého do základní školy bude třeba zvýšit výživné placené otcem nezletilému k rukám matky, neboť v té době již nebude mít srovnatelné potřeby s druhým synem otce a bude třeba mezi vyživovacími povinnostmi otce k nim diferencovat. Naopak po skončení mateřské dovolené matky a zahájení čerpání rodičovského příspěvku bude na místě snížení výživného placeného matkou pro nezletilého k rukám otce. Nedojde-li k takovému řešení dohodou, nezbyde, než aby se rodiče obrátili na soud, který nyní nemůže předjímat budoucí poměry.

Odvolací soud na základě shora uvedených závěrů rozsudek okresního soudu kromě shora uvedené dílčí změny potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Dle § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. rozhodl odvolací soud po částečné změně rozsudku okresního soudu znovu o nákladech řízení před okresním soudem a dále rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů nepřiznal, neboť neshledal okolnosti případu pro odlišné rozhodnutí (§ 23 z.ř.s.). O nákladech řízení státu rozhodl znovu tak, že rodiči jsou povinni nahradit je rovným dílem.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

V Pardubicích dne 8. listopadu 2017

Mgr. Miloš Zdražil v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Fífková

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 18.12.2017. Připojení doložky provedla Ing. Lenka Tichá dne 29.12.2017.



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Pokorné a soudců JUDr. Víta Peiška a Mgr. Miloše Zdražila ve věci péče o nezletilého , nar. , zastoupeného Městským úřadem v Ústí nad Orlicí jako opatrovníkem, syna Lucie , nar. l. bytem zastoupené Mgr. Veronikou Dvořákovou, advokátkou se sídlem Kolín, Politických vězňů 27, a Karla nar. bytem , t.č. Praha 5, zastoupeného Mgr. Janem Štanglem, advokátem se sídlem Vysoké Mýto, Bří. Škorpilů 44, o **určení péče a výživy**, k odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 20.10.2016, č.j. 0Nc 4218/2016-17, **t a k t o :**

- I. **Rozsudek okresního soudu se m ě n í tak, že se nezletilý svěřuje do střídavé péče rodičů s tím, že matka předá nezletilého otci v místě svého bydliště vždy v lichém kalendářním týdnu v neděli v 17.00 hodin a otec předá nezletilého matce v místě svého bydliště vždy následující sudý týden v neděli v 17.00 hodin.**

Otec je povinen přispívat na výživu nezletilého částkou 3.000,- Kč měsíčně, vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky, počínaje právní mocí tohoto rozsudku.

Matce se výživné neurčuje.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem ani právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem svěřil nezletilého do péče matky a uložil otcí přispívat na výživu nezletilého od 1.9.2016 částkou 3.000,- Kč měsíčně, vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky, s tím, že nedoplatek výživného od 1.9.2016 do 31.10.2016 ve výši 1.000,- Kč je otec povinen zaplatit k rukám matky do 30.11.2016 (výrok I.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že matka podala návrh na úpravu poměrů nezletilého, neboť rodiče spolu od 16.8.2016 nežijí ve společné domácnosti. Otec při jednání souhlasil s návrhem. Okresní soud na základě provedení dokazování zjistil, že rodiče spolu nežijí, matka v době rozhodování okresního soudu bydlela v

u prarodičů, rodiče nemají jiných vyživovacích povinností, oba se v době společného soužití podíleli na pořízení vybavičky nezletilého a nadále se podíleli na úhradě potřeb syna (otec tehdy částkou 2.500,- Kč měsíčně). Matka pobírá rodičovský příspěvek 3.800,- Kč měsíčně. Otec svůj příjem uvedl ve výši 20.000,- Kč měsíčně čistého (ačkoliv z daňového přiznání vyplýval nižší příjem). Okresní soud na základě zjištěného skutkového stavu svěřil nezletilého do péče matky a otcí uložil přispívat na jeho výživu částkou 3.000,- Kč měsíčně.

Proti rozsudku okresního soudu podal včas odvolání otec. Namítal, že při jednání okresního soudu neporozuměl dotazu soudu, zda má výhrady k péči matky o syna, tak, že je dotazován na svůj souhlas se svěřením nezletilého do péče matky. Trval v odvolání na tom, že jsou s matkou oba schopni pečovat o syna, a navrhl jeho svěřením do střídavé péče rodičů. Od narození syna o něj oba pečovali, otec trávil se synem mnoho času, syn je na otce zvyklý a otec má pro syna připravené zázemí. V době zahájení odvolacího řízení byl otec připraven bydlet se synem u babičky nezletilého ve neboť matka bydlela blízko v Poukázal na judikaturu Ústavního soudu, podle níž musí být řádně odůvodněny odchylky od pravidla, že každý z rodičů má možnost pečovat o dítě po stejnou dobu. Navrhl změnu rozsudku okresního soudu tak, že nezletilý bude svěřen do střídavé péče rodičů po jednom týdnu.

Matka ve vyjádření k odvolání uvedla, že otec byl před okresním soudem o všem řádně poučen. Měl by namítat změnu poměrů. Neznalost práva neomlouvá. Matka nesouhlasila se střídavou péčí u tak malého dítěte. Podstatou střídavé péče není, aby se o syna starala v době péče otec babička, která je navíc psychicky nemocná. Matka nesouhlasila ani s tím, aby syn v době péče otce navštěvoval mateřskou školu. Nálezy Ústavního soudu zmíněné otcem se týkaly starších dětí. Navrhla potvrzení rozsudku okresního soudu.

Opatrovník ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu. Nezletilý by měl mít ve svém věku jedno dominantní výchovné prostředí. Dále upozornil, že otec žije střídavě ve v z, zatímco matka se přestěhovala s nezletilým do . Prostor u obou rodičů byla šetřením shledána jako vhodná pro pobyt nezletilého. Zprávy o šetření dožadovaných orgánů sociálně právní ochrany dětí v a v byly přiloženy.

Při odvolacím jednání dne 15.3.2017 se rodiče dohodli na mimosoudní střídavé péči o nezletilého po čtyřech dnech s tím, že otec bude přispívat na výživu nezletilého 3.000,- Kč měsíčně k rukám matky. Současně navrhli přerušeni řízení.

Podáním ze dne 2.11.2017 matka namítla místní nepřislusnost soudu a navrhla pokračovat v řízení. Otci se snažila při střídavé péči vycházet vstřícně, ale nezletilý přesto vykazuje zhoršené chování a psychický stav. Otec měl mít syna po dobu své péče v ale přesto s ním jezdil do za svou matkou a sestrou (babičkou a tetou nezletilého). Nezletilý neměl u otce pevný režim. Po pobytu u otce byl vyčerpaný, matka ho odvážela vlakem, vznikly jí z toho zdravotní problémy a musela podstoupit operaci kýly. Nezletilý spí u otce na gauči, má záchvaty vzteku a špatně snáší změny prostředí. Matka navrhuje široký styk nezletilého s otcem, ale jeho svěřeni do péče matky s tím, že otec bude přispívat na výživu nezletilého 3.500,- Kč měsíčně. V příštím roce budou nezletilému tři roky a začne docházet do mateřské školy. Ani podle nálezů Ústavního soudu není střídavá péče normou (sp.zn. IV. ÚS 3330/2014). Odborníci nedoporučují střídavou péči a u dětí do tří let věku ji kategoricky odmítají.

Otec se vyjádřil k podání matky tak, že souhlasí s pokračováním v řízení. Během přerušeni řízení docházelo k téměř pravidelnému střídání nezletilého mezi rodiči. Otec však nesouhlasí s jednáním matky, která se s ohledem na nového partnera, se kterým buduje novou rodinu, snaží zabránit otci v péči o syna. Matka se ve svém vyjádření snaží vytvořit dojem psychických potíží nezletilého. Otec je upřímně přesvědčen, že aktuálně realizovaná střídavá péče probíhá bez problémů. Přestože v péči otce nedochází u syna k chování popisovanému matkou, otec po pečlivém uvážení vyhledal pomoc psychologické poradny Mgr. Libora Tronečka, kde citlivě syna s ohledem na jeho věk vyšetřili a zjistili, že vývoj nezletilého a jeho psychický stav je v pořádku. Nepravidelnost intervalů předávání mezi rodiči způsobuje převážně matka. Není pravdou, že nezletilý nemá u otce postel. Sociální pracovnice otce opakovaně navštívily a nezjistily žádné nedostatky. Na návštěvu k babičce jezdí nezletilý s otcem rád, velmi se těší na stejně starou sestřenicu a jistě také na straně matky takové vztahy panují a jsou podporovány. U dětí se dle otce takto vyvíjejí správně nastavené žebříčky ideálů a hodnot a dobré rodinné vztahy. Matka se bez souhlasu otce již dvakrát s nezletilým stěhovala (nejdřív do do Vávrovy ulice a poté v rámci do svého současného bydliště), čímž jednak neustále mění prostředí nezletilého a dále nutí otce dojíždět pro nezletilého do . Ke zdravotnímu problému matky s kýlou došlo v době jejího stěhování do , když nakládala a skládala nábytek a další vybavení bytu, nikoliv při převáženi nezletilého. Otec znovu uvedl, že mají se synem dobrý vztah a že trvá na střídavé péči.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné a obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř.,

rozsudek z podnětu odvolání přezkoumal (§ 28 z.ř.s.), když přihlížel i k důvodům v něm výslovně neuplatněným.

Pokud matka prostřednictvím předchozího zástupce uváděla ve svém vyjádření k odvolání, že otec by musel tvrdit změnu poměrů od doby rozhodnutí okresního soudu, proti němuž se odvolal, pak takový názor neodpovídá § 28 odst. 1 z.ř.s., podle kterého ve věci péče soudu o nezletilé v odvolacím řízení ovládaném zásadou úplné apelace mohou být uplatněny nové skutečnosti a důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně. Je tudíž nerozhodné, jak srozumitelně byl otec dotazován před okresním soudem na svůj souhlas s návrhem matky a zda byl řádně poučen, neboť i kdyby před okresním soudem byl souhlasil s péčí matky, nic by mu nebránilo uplatnit v odvolání nové skutečnosti a domáhat se jiné úpravy poměrů nezletilého, aniž musely nové skutečnosti nutně nastat až po vyhlášení rozsudku okresního soudu. Změna poměrů se vyžaduje ke změně pravomocného rozhodnutí o určení péče a výživy nezletilého, neboť rozhodnutí ve věcech péče soudu o nezletilé jsou vydávána vždy „cum clausula rebus sic stantibus“ a při zásadní změně poměrů je lze změnit. To se netýká tohoto řízení, v němž je řešena první úprava poměrů nezletilého.

Pokud matka po změně zástupce namítala v odvolacím řízení místní nepřislusnost soudu, pak její námitka, v níž ničeho nenamítala proti místní příslusnosti Okresního soudu v Ústí nad Orlicí v době zahájení řízení, byla obsahově návrhem na přenesení místní příslusnosti dle § 5 z.ř.s., což také současně v obsahu svých podáních uváděla. O jejím návrhu rozhodne okresní soud po právní moci tohoto rozsudku, jímž bude teprve místní příslusnost pro další řízení založena.

Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která jsou podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí, včetně důkazních prostředků, o něž se opírají; odvolací soud proto na ně pro stručnost odkazuje. Při odvolacím jednání rodiče uvedli k novým skutečnostem, jež nastaly po vyhlášení rozsudku okresního soudu, že matka nyní žije v s přítelem , který pracuje na Ministerstvu místního rozvoje v Praze. Přítel má dceru, která je občas navštěvuje. Matka je stále na rodičovské dovolené, ale od podzimu příštího roku by chtěla pracovat jako asistent pedagoga. Má maturitu na Střední škole obchodu, služeb a řemesel v Žamberku a chce si doplnit pedagogické vzdělání. Domnívá, se, že pro nezletilého je cestování mezi rodiči náročné. Navrhovala, aby měla nezletilého ve své péči a otcí byl upraven široký styk. Otec uvedl, že bydlí v v domě své tety. Jde o dům se zahradou. Teta bydlí ve svém bytě. Přítelkyni nemá. Ve ná práci, resp. zlatnický krámk, kde zaměstnává prodavačku a bývá tam v době, kdy nezletilého má v péči matka. Jinak je v , kde má s několika zlatnictvími nasmlouáno, že si tam vybírá opravy zlatnického zboží. S nezletilým má otec dobré vztahy a může o něj pečovat celodenně, neboť v době, kdy ho má, nepracuje a nechává si práci na dobu, kdy je syn u matky. Zlatnické zboží opravuje ve . Otcí by vyhovovalo střídání péče o nezletilého po týdn. Myslí si, že by to vyhovovalo i nezletilému a nakonec i matce. V takovém intervalu by si mohl lépe přizpůsobit práci, aby mohl o nezletilého pečovat.

Opatrovník doručil odvolacímu soudu aktuální zprávu dožadného Městského úřadu v . Z ní odvolací soud zjistil, že rodiče vykonávali střídavou péči o syna, byť někdy nepravidelně, když matka měla syna u sebe déle kvůli pracovním povinnostem otce

nebo kvůli onemocnění syna. Otec bydlel ve _____, ale po dobu péče o syna se zdržoval v domě své tety v _____. Matka je nespokojená se střídavou péčí a přičítá jí podrážděné chování nezletilého. Orgán sociálně právní ochrany dětí pouze tlumočil stanoviska rodičů, žádné další šetření neprovedl (bylo provedeno již dříve – viz vyjádření opatrovníka k odvolání).

K příjmům otce odvolací soud zjistil, že otec vykazuje příjmy z podnikání 270.101,- Kč ročně, vede daňovou evidenci a jeho výdaje činí 258.346,- Kč ročně. Daň z příjmu je tudíž po odečtení slevy na poplatníka nulová a otec si nechává vyplácet od správce daně daňový bonus na dítě 13.404,- Kč ročně. Vzhledem k výpovědi otce před okresním soudem, podle které si vydělává pro osobní spotřebu 20.000,- Kč měsíčně, odvolací soud z přiznání otce k dani z příjmů při stanovení výživného nevycházel.

Dle § 908 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“), nežijí-li spolu rodiče nezletilého dítěte, které není plně svéprávné, a nedohodnou-li se o úpravě péče o takové dítě, rozhodne o ní i bez návrhu soud. V ostatním se ustanovení § 906 a 907 použijí obdobně.

Dle § 906 odst. 1 o.z. má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům. Dle odst. 2 citovaného ustanovení soud může rozhodnout i tak, že schválí dohodu rodičů, ledaže je zřejmé, že dohodnutý způsob výkonu rodičovské odpovědnosti není v souladu se zájmem dítěte.

Dle § 907 odst. 1 o.z. soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili. Dle odst. 2 citovaného ustanovení při rozhodování o svěřením do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Dle odst. 3 soud při rozhodování o svěřením dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.

Podle § 913 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje

nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídně se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

Podle § 915 odst. 1 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.

Odvolací soud pokládá model střídavé péče za nejvhodnější uspořádání poměrů nezletilého , ačkoliv střídavá péče není žádnou normou a nemá přednostní postavení mezi jednotlivými formami péče rodičů o dítě. Podle judikatury Ústavního soudu ČR – sp.zn. I. ÚS 266/10, I. ÚS 1506/13, I. ÚS 2482/13, I. ÚS 3216/13 a sp. zn. I. ÚS 1554/14 – nelze střídavou péči odmítnout jen s ohledem na tvrzenou špatnou komunikaci mezi rodiči nebo nedostatek vzájemné důvěry a tolerance mezi nimi. Střídavá péče připadá v úvahu tehdy, pokud oba rodiče projevují upřímný a skutečný zájem o svěřeni dítěte do péče (subjektivní kritérium) a oba naplňují zhruba ve stejné míře alespoň čtyři objektivní kritéria, jimiž jsou existence pokrevního pouta, míra zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb, schopnost rodiče zajistit vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální a jiné potřeby dítěte a přání dítěte. V projednávaném případě jsou subjektivní i objektivní kritéria splněna. Stabilita výchovného prostředí je zájmem nezletilého dítěte, který musí soud poměřovat s ostatními jeho zájmy. V této věci dospěl odvolací soud k závěru, že míra nepohodlí na straně dítěte spojená s výkonem střídavé péče nedosáhne takové intenzity, aby dítěti bylo upřeno právo na péči ze strany obou rodičů. Nevhodná či chybějící komunikace mezi rodiči může vést k odmítnutí střídavé péče jen tehdy, pokud je zjištěna příčina tohoto stavu na straně jednoho z rodičů a tento stav nelze napravit nebo zlepšit. Pak nastupuje svěřeni dítěte do péče druhého z rodičů, jenž vady v komunikaci mezi rodiči nezpůsobil. Pro takový závěr však zatím nedává provedené dokazování dostatečné podklady. Důvody způsobilými vyvrátit závěr o tom, že je střídavá péče v souladu se zájmem nezletilého, by byly např. zdravotní stav nezletilého, nebo velká vzdálenost bydlišť rodičů, která by mohla narušit školní docházku. Muselo by se však jednat o objektivní stav, který rovněž nelze řešit jinak. Rodiče sice nebydlí v jedné obci, ale otec má vyřešeno bydliště v , odkud je dobře dostupný, jak po silnici, tak po železnici. Nezletilý je zatím předškolního věku. Otec vyjádřil připravenost plně pečovat v o nezletilého v době, kdy bude v jeho péči, bez potřeby přihlášení nezletilého do mateřské školy.

Při stanovení výživného vycházel odvolací soud z příjmu otce 20.000,- Kč měsíčně. S ohledem na skutečnost, že otec sám tuto částku před okresním soudem uvedl, nepokládá odvolací soud za věrohodný příjem otce vykazovaný v přiznání k dani z příjmů. Dále okresní soud vycházel z příjmu matky pouze ve výši 3.800,- Kč měsíčně. Nastoupí-li matka do zaměstnání, bude to změna poměrů odůvodňující, aby i matce bylo uloženo přispívat na výživu nezletilého k rukám otce.

Odvolací soud proto rozsudek okresního soudu změnil tak, že svěřil nezletilého do střídavé péče rodičů, uložil otcí platit výživné k rukám matky ve výši 3.000,- Kč měsíčně a matce výživné neurčil (§ 220 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.).

S ohledem na skutečnost, že odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu, musel znovu rozhodnout o náhradě nákladů řízení před okresním soudem (§ 224 odst. 2

o.s.ř.) a dále rozhodl i o náhradě nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 1 o.s.ř.). Přitom žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť neshledal zvláštní okolnosti případu pro jiné rozhodnutí (§ 23 z.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Podle § 502 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, soud nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty proti tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o péči o nezletilé dítě, popřípadě o úpravě styku s ním anebo rozhodnutí o navrácení dítěte. Dle odst. 2 výkon rozhodnutí uložením pokuty lze nařídít opětovně, jen je-li to účelné; výše jednotlivé pokuty nesmí přesahovat 50.000,- Kč. Pokuty připadají státu a soud eviduje částku vymožených pokut.

Podle § 503 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, je-li to účelné, může soud tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o péči o nezletilé dítě, popřípadě o úpravě styku s ním anebo rozhodnutí o navrácení dítěte, nařídít první setkání s mediátorem v rozsahu 3 hodin, stanovit plán navykacího režimu, rozhodnout o uložení povinnosti osobám, mezi kterými má být styk realizován, styk vykonávat pod dohledem orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo nařídít povinnému setkání s odborníkem v oboru pedopsychologie.

Podle § 504 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, zůstane-li postup soudu podle § 502 a 503 bezvýsledný nebo je-li po zahájení řízení z okolností případu zřejmé, že by tento postup zjevně nevedl ke splnění povinností, nařídí soud výkon rozhodnutí odnětím dítěte proti tomu, u koho podle rozhodnutí nebo dohody nemá být, a jeho předání tomu, komu bylo podle rozhodnutí nebo dohody svěřeno nebo má být navraceno, anebo tomu, komu rozhodnutí nebo dohoda přiznávají právo na styk s dítětem po omezenou dobu. Výkon rozhodnutí odnětím dítěte a jeho předání tomu, komu rozhodnutí nebo dohoda přiznávají právo na styk s dítětem po omezenou dobu, lze podle věty první nařídít jen ve výjimečných případech. Rozhodnutí, kterým byl výkon rozhodnutí o odnětí dítěte nařízen, se doručuje povinnému až při provedení výkonu.

V Pardubicích dne 29. listopadu 2017

JUDr. Alena Pokorná v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Fifková

OKRESNÍ SOUD V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Husova 975, 562 17 Ústí nad Orlicí

tel.: 465 567 111, fax: 465 523 269, e-mail: podatelna@osoud.uno.justice.cz, IDDS: rjrabj7

NAŠE ZNAČKA: 51 Si 30/2018

VAŠE ZNAČKA:

VYŘIZUJE: Jan Gregar

DNE: 01.02.2018

MZ
X
XXXX

Vážený pane,

Na základě Vaší žádosti ze dne 22.1.2018 doplněné podáním ze dne 25.1.2018 Vám v příloze zasílám požadované anonymizované rozsudky.

S pozdravem

Bc. Jan Gregar v. r.
ředitel správy soudu

Přílohy: - rozsudek čj, 0 Nc 4218/2016-17
- rozsudek čj. 18Co 541/2016-81
- rozsudek 4 P 64/2015-323
- rozsudek 18Co 256/2017-388